

DOI: 10.15421/1520121

УДК: 35.07+796

Програмно-цільове управління в соціогуманітарній сфері мегаполісу: аспекти моніторингу та оцінювання

Ірина Хожило, Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Володимир Бульба, Юрій Куц, Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Стаття присвячена розгляду реалізації місцевих програм у соціогуманітарній сфері в контексті дослідження аспектів моніторингу та оцінювання програм як важливого елементу у забезпеченні ефективності публічно-управлінської діяльності при формуванні та реалізації програм місцевого розвитку. Зокрема, дослідження охоплено міські та регіональні програми у сфері розвитку фізичної культури та спорту. Здійснено ґрунтовний аналіз змісту цих програм крізь призму публічно-управлінської діяльності у сфері оздоровчої рухової активності населення як окремого напрямку соціогуманітарної політики в мегаполісах України (Дніпро, Харків). Підтверджено, що на розвиток оздоровчої рухової активності населення мегаполісів впливають також суміжні міські програми (у сфері культури, освіти, медицини, патріотичного виховання, розвитку туризму тощо), які можуть виступати додатковими механізмами в реалізації державної політики у сфері охорони громадського здоров'я. Встановлено, що програми розвитку фізкультури та спорту фінансуються, переважно, за рахунок місцевих бюджетів. Визначено, що слабким місцем програмно-цільового забезпечення публічно-управлінської діяльності в соціогуманітарній сфері є напрям моніторингу й оцінювання програм, зокрема у сфері розвитку фізичної культури, оздоровчої рухової активності та спорту. За результатами дослідження запропоновано ввести до чинних програм такі пріоритетні групи показників за напрямком оздоровчої рухової активності населення як: показники фінансово-економічного забезпечення; показники розвитку інфраструктури оздоровчої рухової активності; показники статистичного обліку. Це сприятиме підвищенню ефективності місцевих програм у зміцненні популяційного здоров'я громади за рахунок розвитку немедичного сектору міського господарства українських мегаполісів.

Ключові слова: *програмно-цільове управління, місцеві програми, мегаполіси, оздоровча рухова активність, соціогуманітарна сфера, місцеве самоврядування*

Program management in the socio-humanitarian sphere of the megapolis: aspects of monitoring and evaluation

Iryna Khozhylo, Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

Volodymyr Bulba, Yurii Kuts, Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

The article is devoted to the implementation of local programs in the socio-humanitarian sphere in the context of the study of aspects of monitoring and evaluation of programs as an important element in ensuring the effectiveness of public administration in the formation and implementation of local development programs. In particular, the study covers urban and regional programs in the field of physical culture and sports. A thorough analysis of the content of these programs through the prism of public administration in the field of health and physical activity of the population as a separate area of socio-humanitarian policy in the cities of Ukraine (Dnipro, Kharkiv). It is confirmed that the development of health and physical activity of the population of megacities is also influenced by related city programs (in the field of culture, education, medicine, patriotic education, tourism development, etc.), which can act as additional mechanisms in implementing public policy in public health. It is established that programs for

the development of physical culture and sports are financed mainly from local budgets. It is determined that the weak point of the program-targeted support of public administration activities in the socio-humanitarian sphere is the direction of monitoring and evaluation of programs, in particular in the field of development of physical culture, physical activity and sports. According to the results of the study, it is proposed to introduce into the existing programs such priority groups of indicators in the direction of health and physical activity of the population as: indicators of financial and economic support; indicators of development of infrastructure of improving motor activity; indicator of statistical accounting. This will help increase the effectiveness of local programs in strengthening the population health of the community through the development of the non-medical sector of the urban economy of Ukrainian cities.

Keywords: *program-target management, local programs, megacities, health-improving motor activity, socio-humanitarian sphere, local government*

Программно-целевое управление в социогуманитарной сфере мегаполиса: аспекты мониторинга и оценки

Ирина Хожило, Днепропетровский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины

Владимир Бульба, Юрий Куц, Харьковский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины

Статья посвящена реализации локальных программ в социально-гуманитарной сфере в контексте исследования аспектов мониторинга и оценки программ как важного элемента обеспечения эффективности государственного управления при формировании и реализации программ местного развития. В частности, исследование охватывает городские и региональные программы в области физической культуры и спорта. Подробный анализ содержания этих программ через призму публичного управления в сфере здоровья и физической активности населения как отдельного направления социально-гуманитарной политики в мегаполисах Украины (Днепр, Харьков). Подтверждено, что на развитие здоровья и физической активности населения мегаполисов также влияют смежные городские программы (в области культуры, образования, медицины, патриотического воспитания, развития туризма и др.), которые могут выступать в качестве дополнительных механизмов в реализации государственной политики в области общественного здравоохранения. Установлено, что программы развития физической культуры и спорта финансируются, в основном, из местных бюджетов. Определено, что слабым местом программно-целевой поддержки деятельности государственного управления в социально-гуманитарной сфере является направление мониторинга и оценки программ, в частности, в области развития физической культуры, физической активности и спорта. По результатам исследования предлагается ввести в существующие программы такие приоритетные группы показателей по направлению здоровья и физической активности населения как: показатели финансово-экономической поддержки; показатели развития инфраструктуры оздоровительной двигательной активности; показатель статистического учета. Это поможет повысить эффективность местных программ по укреплению здоровья населения за счет развития немедицинского сектора городской экономики украинских мегаполисов.

Ключевые слова: *программно-целевое управление, локальные программы, мегаполисы, оздоровительная двигательная активность, социально-гуманитарная сфера, местное самоуправление*

Постановка проблеми. Ефективність публічного управління у теперішній час, коли національні уряди держав розробляють політику приборкання пандемії COVID-19 (WHO, 2020) та її соціально-економічних наслідків, набуває надзвичайно великої значущості не тільки в контексті теоретичного забезпечення, але, перш за все, в контексті прикладного змісту публічно-управлінської діяльності. Адже через значне перевантаження медичного сектору, проблематика здоров'язабезпечення та здоров'язбереження стає найбільш акцентованою в інших сферах життєдіяльності суспільства. Однією із таких сфер є сфера фізичної культури та спорту як основна немедична детермінанта системи громадського здоров'я. В керівних принципах ВООЗ наголошується на тому, що належний ступінь рухової активності здатний значно запобігти розвитку неінфекційних хронічних захворювань та випадкам передчасної смертності населення (WHO, 1998). Тому в європейських країнах оздоровчий рух як напрям превентивної політики у зміцненні та збереженні здоров'я дедалі активніше набуває рис окремого напрямку публічно-управлінської діяльності, особливо в мегаполісах, в яких нині проживає майже 2/3 населення планети з характерним малорухливим способом життя (WHO, 2018). Слід зазначити, що в умовах теперішнього кризового стану національні уряди обривають метод програмно-цільового управління як найбільш ефективний інструмент в реалізації завдань та досягнення мети щодо забезпечення належного рівня життєдіяльності суспільства через значний дефіцит бюджетних коштів на всіх рівнях управління.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми реалізації заходів оздоровчої рухової активності населення вивчалися багатьма вітчизняними та зарубіжними дослідниками (Балабан, 2016; Базенко, 2019; Євсєєва, 2011). Багато наукових праць було присвячено вивченню різних аспектів формування і реалізації державної політики в соціогуманітарній сфері, однак за таким її напрямом як програмно-цільове управління у сфері оздоровчої рухової активності зустрічається обмежена кількість публікацій, що спонукає до здійснення наукових досліджень у цьому напрямку.

Мета дослідження полягає у комплексному розгляді процедури моніторингу та оцінювання як структурних елементів програмно-цільового управління у соціогуманітарній сфері мегаполісу (на прикладі програм з оздоровчої рухової активності населення).

Основний зміст дослідження. Угода України про Асоціацію з Європейським Союзом надала можливості активізувати реформи у всіх сферах життєдіяльності нашого суспільства. Євроінтеграційні зміни стосуються зокрема й сфери фізичної культури, оздоровлення та спорту, з особливим акцентом діяльності українського уряду, органів державної влади та органів місцевого самоврядування у напрямку розвитку оздоровчої рухової активності населення, про що зазначено п.1459 Статті 441 Угоди (Постанова КМУ, 2017).

Для досягнення визначених цілей даного дослідження здійснено аналіз положень та змісту нормативно-правових документів різної юридичної сили, зокрема таких, як:

- Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» (указ Президента, 2016);
- програма розвитку фізичної культури і спорту у місті Дніпро на 2016-2020 рр. (програма Дніпра, 2016);
- цільова соціальна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Дніпропетровській області до 2021 року (цільова соціальна програма, 2017);
- соціальна Програма розвитку фізичної культури і спорту, молодіжних ініціатив та формування здорового способу життя у Харківській області на 2019 – 2023 роки (соціальна програма області, 2018);
- державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період 2017-2024 роки (Постанова КМУ, 2017).

Дослідженням охоплені українські міста, які увійшли у 2020 році до європейського рейтингу мегаполісів ТОП-100 (Europe's largest cities, 2020), а саме місто Дніпро та місто Харків увійшли до першої тридцятки рейтингу. Ці міста разом зі столицею налічують понад мільйон жителів (табл. 1).

Таблиця 1

Українські міста-мільйонники в європейському рейтингу, 2020

Місто	Кількість населення	Місце у рейтингу
Київ	2 590 000	7
Харків	1 404 000	16
Дніпро	1 108 000	27

Складено за: (Europe's largest cities)

Окрім своєї демографічної характеристики (населення міст понад 1 млн осіб, а вікова медіана складає близько 40 років), зазначені мегаполіси мають розвинену соціальну інфраструктуру та транспортну мережу, розвинений господарський комплекс та вирізняються з-поміж інших міст (окрім столиці) обласного значення унікальністю культурно-духовного середовища, а також динамічним розвитком галузі фізичної культури та спорту. Більш того, вибір цих міст обумовлений також і тим, що ці міста є містами для життя та креативного розвитку молоді та студентства, адже практично кожний другий городянин у цих мегаполісах має вік до 40 років.

Системний підхід та системний аналіз доводять, що в якості керованої системи сучасне велике місто необхідно розглядати як комплекс різноманітних складних систем: економічних, соціальних, юридичних, житлово-комунальних, транспортних, містобудівельних, енергетичних, екологічних, інформаційних тощо. Усі ці підсистеми ефективно можуть діяти лише в умовах єдиного злагодженого міського комплексу.

Порівняльний аналіз положень регіональних та місцевих програм, прийнятих органами місцевого самоврядування на виконання завдань Національної стратегії показує системність в їх співвідношенні, а також комплексний підхід до розвитку фізкультур-

но-оздоровчого та спортивного руху публічно-управлінській діяльності місцевої влади.

Основною метою цих програм є забезпечення конституційних прав членів міських територіальних громад на отримання доступних і якісних послуг у сфері фізичної культури, оздоровлення та спорту в умовах дефіциту фінансових ресурсів; забезпечення необхідного (базового) мінімуму в реалізації потреб городян щодо отримання безпечних доступних та якісних послуг у сфері оздоровчої рухової активності незалежно від їх соціального чи вікового статусу. Так, хоча державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період 2017–2024 роки у своїй меті не містить чіткої вказівки на популяризацію рухової активності населення, разом з тим одним із напрямків моніторингу є створення органами влади належних умов для забезпечення оптимальної рухової активності різних груп населення. В обласній програмі Дніпропетровщини зазначається, що організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів для різних груп населення, зокрема центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» планується охопити 32 тис. осіб за 5 років дії програми. А це означає, що упродовж дії програми до занять оздоровчою руховою активністю залучиться аж 1% населення (населення області 3,2 млн осіб).

У порівнянні з європейськими країнами цей показник є меншим за європейські майже у 10-15 разів. Тож постає питання про вибір релевантних показників моніторингу ще на етапі формування, а також упродовж реалізації програм розвитку соціогуманітарної сфери.

Заходи міських програм найчастіше передбачають такі напрямки: розвиток фізичного виховання і спорту в усіх типах навчальних закладів, за місцем роботи, проживання та місцях масового відпочинку населення, у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, у правоохоронних органах, рятувальних, пенітенціарних та інших службах; підтримку дитячого, дитячо-юнацького, резервного спорту, спорту вищих досягнень, спорту інвалідів та ветеранів; забезпечення розвитку олімпійських, неолімпійських видів спорту, видів спорту інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату, вадами зору, слуху, розумового та фізичного розвитку; поліпшення кадрового, матеріально-технічного, фінансового, медичного, інформаційного забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

Тож, розробка та затвердження міської програми свідчить про прагнення органів місцевого самоврядування великого міста не тільки до узгодження її з регіональною цільовою програмою та розвитку напрямів і завдань обласної програми, але й до підвищення впорядкованості програмно-цільової організації публічного управління розвитком оздоровчої рухової активності у місті-мегаполісі.

Як показує порівняльний аналіз, в розділах та окремих заходах міських цільових програм викладені елементи та складові оновленого організаційно-економічного механізму регіонального управління сферою оздоровчої рухової активності великого міста. У такий спосіб програма набуває реальних властивостей ефективного механізму реалізації регіональної та загальнодержавної політики пріоритизації сфери фізичної культури та спорту, особливо в частині розвитку оздоровчої рухової активності населення.

При розробці та підготовці проектів цільових програм виконавчий орган міської ради – управління спорту повинен співпрацювати та активно взаємодіяти із Координа-

ційними радами обласного та міського рівня, організувати та проводити обговорення основних положень програми з громадськістю міста та області. Така співпраця забезпечить позитивний вплив для остаточного відпрацювання проекту програми та підтвердить їх дієвість як форми поєднання політичного, організаційного, соціального і економічного механізмів управління у сфері оздоровчої рухової активності на місцевому рівні.

Крім того, важливо акцентувати, що програми із суміжних сфер життєдіяльності мегаполісу можуть виступати додатковими механізмами в реалізації державної політики у сфері охорони громадського здоров'я (Слободян, 2019). Так, у розвиток окремих завдань міської програми розвитку фізичної культури та спорту міською радою Дніпра був затверджений пакет програм, спрямованих на розвиток конкретних напрямів діяльності стосовно здорового способу життя та безпеки здоров'я у міському середовищі, серед яких синергетичну дію на основну програму здійснюють, зокрема, такі програми як: «Програма взаємодії з громадою міста», «Комплексна програма розвитку галузі культури міста Дніпра на 2016-2020 рр.», «Програма розвитку освіти в м. Дніпрі на 2016-2020 рр.», «Комплексна програма розвитку молодіжної політики та національно-патріотичного виховання молоді на 2017-2020 рр.».

Слід зазначити, що наведені спеціальні галузеві програми також мають відповідне фінансове забезпечення, бюджетні розрахунки якого були затверджені відповідними рішеннями сесії міської ради та включені до кошторисів конкретних розпорядників бюджетних коштів (суб'єктів управління в особі комунальних неприбуткових підприємств).

Аналіз цілей наведених програм вказує на те, що якість життя населення міста є чинником, що визначає ефективність діяльності міського господарського та соціального комплексу в цілому. В свою чергу, це обумовлює необхідність розробки та впровадження системи індикаторів якості життя. Це викликає потребу включення до переліку чинників, які формують якість життя, також і показників рівня оздоровчої рухової активності та забезпеченості громадян послугами оздоровчого змісту.

З метою розробки таких показників, створення дієвої системи їх аналізу і оцінки та врахування при розробці оновленого організаційно-економічного механізму управління сферою оздоровчої рухової активності великого міста, пропонується до застосування на рівні органів місцевого самоврядування така система заходів:

1) визначення основних показників мінімально необхідних обсягів послуг у сфері оздоровчої рухової активності населенню міста;

2) розробка показників діяльності міської мережі об'єктів, що надають послуги у сфері оздоровчої рухової активності, з метою визначення заходів щодо подальшого зниження навантаження на бюджет: залучення позабюджетних коштів, підтримки й розвитку медичних закладів і підприємств альтернативних форм власності;

3) узгодження діяльності функціонуючих в місті декількох систем оздоровчого руху, інфраструктура яких має об'єкти різної форми власності та відомчого підпорядкування з метою створення на рівні мегаполісів єдиного простору оздоровчої рухової активності;

4) перенесення важелів організаційно-економічного механізму управління на громадський та приватний сектор діяльності на умовах державно-приватного партнерства.

До того ж окремою пропозицією є визначення на рівні держави гарантованого мінімуму послуг у сфері оздоровчої рухової активності населення з метою забезпечення конституційного права на соціальні послуги для соціально незахищених верств населення, пропаганди здорового способу життя; сприянню розвитку служб гігієни тощо.

Аналіз показників моніторингу у програмах, що досліджувались, показує, що цей розділ програм на всіх рівнях управління є чи не найслабшою ланкою в системі управління. Переважно моніторингові показники мають описовий характер та не дають можливості для застосування порівняльних підходів та оцінювання у досягненні визначених цілей управлінської діяльності у розвитку оздоровчої рухової активності. Або ж зорієнтовані на моніторинг діяльності виключно спортивного-орієнтованого змісту, як то кількість учасників спортивних змагань, кількість дітей, які навчаються у ДСШ тощо.

Тому в узагальненому вигляді можна запропонувати для включення до міських цільових програм розвитку фізичної культури та спорту такі пріоритетні групи показників, які дозволяють відстежувати динаміку управлінського впливу на розвиток сфери оздоровчої рухової активності населення, зокрема:

– показники фінансово-економічного забезпечення (відсоток витрат на галузь фізичного виховання та спорту в структурі місцевого бюджету, %; питома вага заробітної плати та витрат на розвиток (%) від загальної частини витрат на напрямок «фізичне виховання та спорт»; співвідношення витрат на напрямок «фізкультура» на 1000 мешканців громади; структура надходжень до спеціального фонду від заходів та проведення гурткової роботи в сфері фізкультури та спорту (% самоокупності ДЮСШ); витрати на утримання 1 кв.м спортивної інфраструктури (% бюджету);

– показники статистичного обліку (кількість учасників фізкультурно-масових заходів у співвідношенні до загальної кількості мешканців громади, %; загальний відсоток дітей, які навчаються у місцевій ДЮСШ відносно до загальної кількості дітей шкільного віку (%); кількість заходів фізкультурно-масового характеру упродовж року;

– показники розвитку інфраструктури оздоровчої рухової активності (площа споруд фізкультурно-спортивного значення (кв.м/на 1000 мешканців громади); кількість вуличних спортивних споруд (од./на 1000 мешканців громади); кількість велодоріжок (км/на 1000 мешканців громади); кількість гуртків та спортивних секцій в розрізі спортивних напрямків тощо.

Висновки. На підставі вищезазначеного матеріалу можна сформулювати такі висновки дослідження. У великих містах України органи місцевого самоврядування розробляють та реалізують в соціогуманітарній сфері декілька програм, які можуть доповнювати одна одну з метою отримання найбільшого соціального ефекту. Такий підхід є додатковим механізмом в реалізації державної політики у сфері охорони громадського здоров'я. Координація співпраці між представ-

никами місцевої влади, громадськості та бізнес-партнерів на етапах розробки та затвердження проєктів місцевих програм у соціогуманітарній сфері дозволяє забезпечити їх дієвість на основі поєднання політичного, організаційного, соціального і економічного механізмів публічного управління у сфері на місцевому рівні.

Моніторинг є інструментом підвищення ефективності місцевих програм у зміцненні популяційного здоров'я громади за рахунок розвитку немедичного сектору міського господарства мегаполісів України. Моніторингові заходи можуть здійснюватися шляхом вивчення та аналізу нових державних та регіональних/республіканських цільових програм, програм діяльності уряду України, реалізації національних планів, проєктів, програм та стратегій тощо. До участі у розробці моніторингових показників можуть залучатися експерти, громадські діячі, представники міжнародних організацій та бізнес-структур. Національна база основ-

них моніторингових показників може бути доповнена відповідною інформацією від міжнародних організацій та установ, діяльність яких здійснюється у соціогуманітарній сфері. В контексті досліджуваної теми, а саме проблем моніторингу в реалізації місцевих програм з оздоровчої рухової активності в мегаполісах України визначено, що нині більшість показників моніторингу є важко вимірюваними через те, що мають описовий характер. Тому запропоновано ввести до діючих міських та регіональних програм такі пріоритетні групи показників за напрямком оздоровчої рухової активності населення як: показники фінансово-економічного забезпечення; показники розвитку інфраструктури оздоровчої рухової активності; показники статистичного обліку. Це сприятиме підвищенню ефективності місцевих програм у зміцненні популяційного здоров'я громади за рахунок розвитку немедичного сектору міського господарства українських мегаполісів.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

Балабан С. М. Сфера фізичної культури та спорту як об'єкт публічного адміністрування. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 1. С. 179–186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2016_1_27.

Базенко В. А. Розвиток фізичної культури та спорту на рівні територіальної громади в умовах децентралізації влади в Україні: дис. ... на здоб. наук. ступ. канд. н. з держ. упр. за спец. 25.00.04 / Одеський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України. Одеса, 2019. URL: http://www.oridu.odessa.ua/8/4/doc/dis_bazenko.pdf

Євсєєва О. О. Стратегічні напрями соціального розвитку, шляхи державного регулювання : монографія. Київ : СПДФО Коваленко В. Ф., 2011. 524 с.

Постанова КМУ від 25 жовтня 2017 р. № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони». URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyi-storoni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnoyi-energiyi-i-yihnimi-derzhavami-chlenami-z-inshoyi-storoni>

Указ Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016 «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/42/2016>

Програма розвитку фізичної культури і спорту у місті Дніпро на 2016-2020 рр. URL: <https://humpolitic.dniprorada.gov.ua/2020/02/04/programma-rozvitku-fizichnoi-kulturi-i-sportu-u-misti-na-2016-2020-roki/>

Цільова соціальна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Дніпропетровській області до 2021 року. URL: <https://oblrada.dp.gov.ua/diyalnist/region-prog/122-7vii/>

Соціальна Програма розвитку фізичної культури і спорту, молодіжних ініціатив та формування здорового способу життя у Харківській області на 2019 - 2023 роки. URL: <http://oblrada.kharkov.ua/ua/sotsialna-programa-rozvitku-fizichnoji-kulturi-i-sportu-molodizhnikh-initsiativ-ta-formuvannya-zdorovogo-sposobu-zhittya-u-kharkivskij-oblasti-na-2014-2018-roki>

Постанова КМУ від 1 березня 2017 р. № 115 « Про затвердження державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період 2017-2024 роки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>

О. Слободян. Проблемні аспекти формування системи громадського здоров'я в Україні. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2019. № 2 (80). URL: <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny/article/view/10488/10010>

Europe's largest cities. URL: http://www.citymayors.com/features/euro_cities1.html

Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world. World Health Organization; Geneva: 2018. 2018. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf?ua=1>

HEALTH 21: an introduction to the health for all policy framework for the WHO European Region. World Health Organisation, Geneva: 1998. 1998. URL: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/109759/EHFA5-E.pdf

Pandemic COVID-19. World Health Organization; Geneva: 2020. 2020. URL: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/news/news/2020/3/who-announces-covid-19-outbreak-a-pandemic>

REFERENCES

Balaban, S. (2016). The sphere of physical culture and sports as an object of public administration. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, 1*, 179–186. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2016_1_27 [in Ukrainian].

Bazenko, V. (2019). Development of physical culture and sports at the level of territorial community in the conditions of decentralization of power in Ukraine. *Candidate's thesis*. Odessa Regional Institute of Public Administration of NAPA under the President of Ukraine, Odessa. Retrieved from http://www.oridu.odessa.ua/8/4/doc/dis_bazenko.pdf [in Ukrainian].

Europe's largest cities. Retrieved from http://www.citymayors.com/features/euro_cities1.html.

On the implementation of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand. (2017, October 25). No. 1106. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyistoroni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnoyi-energi-i-yihnimi-derzhavami-chlenamiz-inshoyi-storoni> [in Ukrainian].

On the National Strategy for Physical Activity in Ukraine for the period up to 2025. Physical activity - a healthy lifestyle - a healthy nation (2016, February 9). No. 42/2016. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/42/2016> [in Ukrainian].

Program for the development of physical culture and sports in the city of Dnipro for 2016-2020. Retrieved from <https://humpolit.dniprorada.gov.ua/2020/02/04/programa-rozvitku-fizichnoi-kulturi-i-sportu-u-misti-on-2016-2020-deadlines/> [in Ukrainian].

On approval of the state target social program for the development of physical culture and sports for the period 2017-2024. (2017, March 1). No. 115. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

Slobodyan, O. (2019). Problematic aspects of the formation of the public health system in Ukraine. *Bulletin of social hygiene and health care organization of Ukraine*. 2019. № 2 (80). Retrieved from <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny/article/view/10488/10010> [in Ukrainian].

Social Program for the development of physical culture and sports, youth initiatives and the formation of a healthy lifestyle in the Kharkiv region for 2019 - 2023. Retrieved from <http://oblrada.kharkov.ua/en/sotsialna-programa-rozvitku-fizichnoji-kulturi-i-sportu-molodizhnikh-initsiativ-ta-formuvannya-zdorovogo-sposobu-zhittya-u-kharkivskij-oblastina-2014-2018> [in Ukrainian].

Targeted comprehensive social program for the development of physical culture and sports in the Dnipropetrovsk region until 2021. Retrieved from <https://oblrada.dp.gov.ua/diyalnist/region-prog/122-7vii/> [in Ukrainian].

WHO. (1998). HEALTH 21: an introduction to the health for all policy framework for the WHO European Region. World Health Organisation, Geneva: 1998. Retrieved from https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/109759/EHFA5-E.pdf.

WHO. (2018). Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world. World Health Organization; Geneva: 2018. Retrieved from <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf?ua=1>.

WHO. (2020). Pandemic COVID-19. World Health Organization; Geneva: 2020. Retrieved from <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/news/news/2020/3/who-announces-covid-19-outbreak-a-pandemic>

WHO. (2020). Rising to the challenge of staying physically active during COVID-19 restrictions. World Health Organization; Geneva: 2020. Retrieved from <https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/physical-activity/activities/hepa-europe/rising-to-the-challenge-of-staying-physically-active-during-covid-19-restrictions>.

Yevseeva, O. (2011). *Strategic directions of social development, ways of state regulation*. Kyiv: SPDFO Kovalenko VF [in Ukrainian].

Хожило Ірина

Доктор наук з державного управління, професор
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України

Email: dneprzdravl@ukr.net

Бульба Володимир

Доктор наук з державного управління, професор
Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України

Email: Bulbavg.@meta.ua

Куц Юрій

Доктор наук з державного управління, професор
Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України

Email: koots.yuriy@gmail.com

Khozhylo Iryna

Doctor of Public Administration, Full Prof.
Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0001-8532-4108

Bulba Volodymir

Doctor of Public Administration, Full Prof.
Kharkiv Regional Institute of Public Administration National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0002-5352-0574

Kuts Yurii

Doctor of Public Administration, Full Prof.
Kharkiv Regional Institute of Public Administration National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0002-8629-012X

Цитування: Хожило, І., Бульба, В., & Куц, Ю. (2020). Програмно-цільове управління в соціогуманітарній сфері мегаполісу: аспекти моніторингу та оцінювання. *Аспекти публічного управління*, 8(6), 230–238. doi: 10.15421/1520121

Citation: Khozhylo, I., Bulba, V., & Kuts, Yu. (2020). Prohramno-tsilove upravlinnia v sotsiohumanitarnii sferi mehapolisu: aspekty monitorynhu ta otsiniuvannia [Program management in the socio-humanitarian sphere of the megapolis: aspects of monitoring and evaluation]. *Public administration aspects*, 8(6), 230–238. doi: 10.15421/1520121

Стаття надійшла / Article arrived: 24.11.2020

Схвалено до друку / Accepted: 28.12.2020